

בעזהש"ת

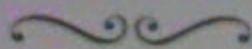
ספר

חסדי השם

דברי מרדכי

כרך ט

פנינים מאשר חנני ה'
בפרשיות התורה

מרדכי אהרן

בן ר' זאב ע"ה

קריגר

תוכן הענינים

א	בריאתיות
ב	שמות
ג	ויקרא
ד	במדבר
ה	דברים

שבת

ו	תחילה למקראי קודש
ז	בן זוג לשבת
ח	שלימות הבריאה ושלימות המצוות
ט	מה יסית ומה נעמת - אהבה בתענוגים
י	שירת השבת - כל השירות שכתורה
יא	צריך למימרינהו בניחותא
יב	עונג שבת
יג	לכו נרננה - ארבעים שנה אקוט בדור
יד	ופרוש עלינו סכת שלוםך
טו	ותתננו לחן לחסד ולרחמים
טז	כפי ישרים
יז	מודים דרבנן

הגדה של פסח

יח	ברוך המקום ברוך הוא
יט	ואתן לעשו את הר שעיר
כ	ובמורא גדול
כא	כמה מעלות טובות למקום עלינו

פרשת נח

עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת
אתה מבית ומחוץ בכפר (ו, יד)

עשה לך תבת, הרבה ריח והעלה לפניו, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה ק"כ שנה ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקבי"ה להביא מבול לעולם אולי ישובו. (רש"י)

ובתחומא (פרק ח) איתא, עשה לך תבת עצי גופר א"ר הונא בשם רבי יוסי ק"כ שנה היה מתרה הקבי"ה בדור המבול שמא יעשו תשובה כיון שלא עשו תשובה, א"ל: עשה לך תבת עצי גופר, עמד נח ועשה תשובה ונטע ארזים, והיו אומרים לו: ארזים אלו למה, אמר להן הקבי"ה: מבקש להביא מבול לעולם ואמר לי לעשות תיבה כדי שאמלט בה אני וביתי, והיו משחקין ממנו ומלעיגין בדבריו, והיה משקה אותן ארזין והן גדילין והיו אומרים לו מה אתה עושה ומשיב להן כענין הזה והיו מלעיגין עליו, לטוף ימים קצצן והיה מנסך והיו אומרים לו מה אתה עושה ואומר להן כך והיה מתרה בהן, כיון שלא עשו תשובה מיד הביא עליהן מבול שנאמר וימח כל היקום.

נפלאים הדברים עד היכן הדברים מגיעים, שלא הספיק בניית התיבה בלבד, אלא היה נח צריך להתעסק בהם כבר משעת נטיעתן, ולעשות הכל במחשבה לשמה - לשם מצות ה' כדי שיחזרו דור המבול, ואכן מאז שנטע ארזים היו מלעיגין עליו. ואע"פ כן היה משקה ומטפח ארזים אלו - כדי שיחזרו תשובה. ויתכן לומר דאם היה חסר אפילו משהו בלשמה באחד מהפרטים של עבודת התיבה היה חסרון זה ניכר בתיבה, עד כדי כך שלא היה רק חסר בהשפעה על בני דורו, אלא יותר מזה יתכן שהתיבה לא היתה משמשת כעוגן הצלה לנח ובני משפחתו, כי כך היא המדה כשם שמסר נפשו כדי להציל דורו ולהחזירם בתשובה, כך שכרו היה כנגד זה

מדה כנגד מדה, הצלתו והצלת בני ביתו, והצלת כל בעלי החיים, וכל מה
הכנה לבנין העולם מחדש.

☆☆☆

ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך
ראיתי צדיק לפני בדור הזה (ו, א)

ראיתי צדיק, ולא נאמר צדיק תמים, מכאן שאומרים מקצת שבחו של אדם
בפניו וכולו שלא בפניו, ע"כ. (רש"י)

המהר"ל בספרו נתיבות עולם (נתיב התוכחה פרק א) כתב: ואמר ר'
ירמיה בן אלעזר אומרים מקצת שכחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו,
מקצת שכחו בפניו דכתיב כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה, וכלו
שלא בפניו דכתיב איש צדיק תמים היה בדורותיו. ופירוש זה כי אם יאמר
כל שכחו היה נראה כדברי חנופה שמחניף לו, ואם לא יספר שכחו כלל
אין דבר זה גורם אהבה בין הבריות, אבל כאשר יספר לפניו מקצת שכחו
דבר זה מביא אהבה שיאהב אותו כי בעיניו הוא בעל מעלה, ואם יספר
הכל אז נראה שהוא כמו מחניף.

נפלאים הדברים, כי חותמו של הקבי"ה הוא אמת, ללא כל שמץ של
שקר או חנופה, ומכאן למדנו כמהותה של חנופה, כי אף שהאומר לא
מתכוין לשום חנופה, אכן השומע - המקבל את הדברים יתכן אצלו איזה
נדנד של שמץ חנופה, הרי זו היא חנופה ולכן אסורה.

והנה מצינו דוגמת הדברים, לאחר שדברו מרים ואהרן במשה נאמר
(במדבר יב, ה) "וירד ה' בעמוד ענן ויעמד פתח האהל ויקרא אהרן ומרים
ויצאו שניהם", ופרש"י, ויצאו שניהם - ומפני מה משכן והפרידן משה
לפי שאומרים מקצת שכחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו, וכן מצינו
בנח שלא בפניו נאמר (בראשית ז) איש צדיק תמים ובפניו נאמר (שם) כי
אותך ראיתי צדיק לפני, ד"א שלא ישמע בנופתו של אהרן.

פה נתחדש לנו חידוש גדול, שאף שאין החשש כאן שמשה רבינו
יחשוב שכל השבח הזה הוא בגדר חנופה, מ"מ כיון שלמי שעומד מבחוץ

© 2014

Mordechai Kriger

333 Ocean Ave.

Lawrence, N.Y. 11559